

Već četvrti put o nastavku plinofikacije Hrvatske

KRENULA PLINOFIKACIJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Svi koji su ove godine sudjelovali na, već četvrtoj po redu, Plinskoj energetske konferenciji bili su ujedno sudionici povijesnog događaja. Naime, u sklopu stručnog izleta organiziranog drugoga dana Konferencije, svi su imali prigodu prisustvovati svečanom obilježavanju početka radova na izvođenju distribucijske mreže za prirodni plin u Dugopolju. Ipak, još mnogo toga treba poduzeti kako bi širom Dalmacije, ali i drugih do sada neplinificiranih dijelova Hrvatske prirodni plin bio prepoznat kao ekonomski i ekološki energent budućnosti.

Prva Plinska energetska konferencija održana je u studenom 2007. godine, kada je prirodni plin u Dalmaciji još bio 'mislena imenica'. Unatoč tome, privukla je veliku pozornost javnosti, što je nastavljeno i u narednim godinama, čemu se ne treba mnogo čuditi jer su u tom razdoblju ostvareni uistinu golemi koraci u hrvatskom plinskom gospodarstvu, a i plin je konačno stigao do Istre, Gorskog kotara, Like i Dalmacije. Ipak, još je mnogo toga što treba učiniti kako bi potrošači u svim tim, do sada neplinificiranim dijelovima Hrvatske mogli koristiti sve prednosti prirodnog plina kao ekološkog i (unatoč svemu) ekonomičnog energenta. O svemu tome, ali i o brojnim novostima

Vrijeme u pauzama, a posebice u prvoj, čiji je sponzor bio Končar KET, bilo je odlična prigoda za razmjenu mišljenja i iskustava

iz hrvatskog plinskog gospodarstva bilo je riječi i na ovogodišnjoj, 4. plinskoj energetske konferenciji koja je u dva dana održavanja, 14. i 15. studenoga, u hotelu 'Le Méridien Lav' u Podstrani pokraj Splita okupila više od 100 sudionika.

Aktualno stanje hrvatskog plinskog gospodarstva

Prva tematska cjelina započela je izlaganjem o trenutačnom položaju Hrvatske na plinskoj i energetske karti Europe, na što se osvrnuo Boris MAKŠIJAN, dipl. ing. iz Ministarstva gospodarstva. Potom je Werner CASAGRANDE, dipl. oec., direktor EVN Croatia Plina, koncesionara za gradnju distribucijske mreže i distribuciju prirodnog plina u Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji, naglasio da je vrlo zadovoljan činjenicom što se započinje s radovima na plinifikaciji Splitsko-dalmatinske županije, iako je napomenuo da je tvrtka do sada imala brojnih poteškoća s rješavanjem imovinsko-pravnih pitanja te dobivanjem svih potrebnih dozvola. "Ulaganja u infrastrukturu su izazovna, osjetljiva

i vrlo složena. Imamo koncesiju u Dalmaciji na 30 godina i nemamo namjeru odustati zbog poteškoća s kojima se suočavamo", istaknuo je i najavio da će prvi korisnici plina u Dugopolju biti priključeni u proljeće 2014. godine.

Predstavnik Plinacra, dr. sc. Darko PAVLOVIĆ, dipl. ing., istaknuo je da je u proteklih desetak

Konferencija za medije

Konferencija za medije održana u pauzi izlaganja privukla je veliku pozornost novinara, na čija su pitanja odgovarali predstavnici HERA-e, HROTE-a, Splitsko-dalmatinske županije, Grada Splita, Plinacra i EVN Croatia Plina.

**Konferencija za medije
privukla je veliku
pozornost novinara**

U takvih zona u Dalmaciji s opremom proizvedenom u hrvatskim brodogradilištima bilo bi svakako dobro rješenje. Isto tako, naglasio je da se smatra da će plin na području Splita 60% ukupnog potencijala doseći u roku do sedam godina jer se radi o ekološkom i ekonomski povoljnom energentu koji je posve konkurentan električnoj energiji. No, kada je riječ o izvođenju radova na plinifikaciji, nužna je dobra koordinacija s komunalnim tvrtkama i tijelima jedinica lokalne samouprave jer nema smisla često raskopavati prometnice.

godina izgrađeno oko 1010 km magistralne plinske mreže, no potrošnja plina (iz koje se tarifom za transport financira gradnja magistralnih plinovoda) nije pratila tu dinamiku pa je Hrvatska sada na razini potrošnje iz 2006, iako potrošnja plina trenutačno nije u padu samo u Hrvatskoj, već u cijeloj Europi. Unatoč tome, dinamika na domaćem tržištu plina je vrlo velika i, dok su u 2012. bile samo četiri promjene opkrbljivača, ove ih je godine bilo 43, a broj zahtjeva za rezervaciju kapaciteta u plinskoj godini 2013/2014. se učetverostručio. Uz to, napomenuo je da bi od 1. siječnja 2014. godine trebalo biti omogućeno trgovanje ugovornim kapacitetima za transportni sustav na sekundarnom tržištu. Vezano uz to, direktor Hrvatskog operatora tržišta energije, Ivor ŽUPANIĆ, dipl. oec., istaknuo je da je u pripremi izrada pravila za tržište plinom i novog modela tržišta plinom. Pri tome je napomenuo da su na tržištu plina danas čak 54 sudionika, dok je liberalizacija cijena dovela do njihovog pada za industrijske kupce.

U svakom slučaju, plinifikacija predstavlja golemi potencijal za daljnji gospodarski razvoj Splitsko-dalmatinske županije, što je u svojem izlaganju naglasio Ranko VUJČIĆ, dipl. ing. iz županijskog Upravnog odjela za gospodarstvo, razvitak i europske integracije.

Tako je zamjenik gradonačelnika Splita, Goran KOVAČEVIĆ, dipl. oec. najavio da će plinifikacija u gradu započeti u roku do dvije godine, ali i da nema razloga da se splitske toplane koje trenutačno koriste mazut tada ne prebace na ekološki pogodniji i jeftiniji prirodni plin.

Nadovezujući se na to, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, razvitak i europske integracije Splitsko-dalmatinske županije, Anđelko KATAVIĆ, dipl. oec. napomenuo je Županija vidi potencijal u plinifikaciji gospodarskih zona Dugopolje, Dicmo i Kukuzovac, pri čemu upravo u Kukuzovcu (pokraj Sinja) već postoji investitor s potencijalnom velikom potrošnjom plina. Uz to, gradnja plinskih energana u 36

Sigurnost opskrbe hrvatskog plinskog gospodarstva

Druga tematska cjelina Konferencije bila je posvećena sigurnosti opskrbe hrvatskog tržišta, ali i nekim razvojnim projektima. U skladu s time, zanimljiv program školovanja visokoobrazovanih stručnjaka, između ostalog, i za potrebe plinifikacije Dalmacije na Odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu ukratko je predstavio dr. sc. Zlatko JANKOSKI, dipl. ing. Potom je Ivana IVANČIĆ, dipl. ing. iz Podzemnog skladišta plina pojasnila kako se odvija proces otvaranja tržišta na području ugovaranja usluge skladištenja plina u Hrvatskoj jer, kako je poznato, 1. travnja sljedeće godine nastupa potpuna liberalizacija pristupa skladišta plina Okoli (za sada jedinog u Hrvatskoj). O plinskim projektima na području Srednje i Jugoistočne Europe koji bi trebali dati daljnji zamah razvoju hrvatskog plinskog sustava i opravdati golema ulaganja u plinsku infrastrukturu govorio je Vladimir ĐUROVIĆ, dipl. ing. iz Plinacra, dok je Antonija GLAVAŠ, dipl. oec. iz Prvog plinarskog društva prikazala što to, zapravo, donosi liberalizacija tržišta plina. Konačno, kada je riječ o razvojnim projektima, Mladen ANTUNOVIĆ, dipl. ing. iz tvrtke LNG Hrvatska predstavio je stlačeni prirodni plin (CNG) kao zelenu 'alternativu' za naftne derivate kao pogonsko

gorivo za vozila te napomenuo kako bi to moglo biti jedno od rješenja za veću primjenu plina u do sada neplinificiranim dijelovima Hrvatske.

Plin kao ekonomičan i ekološki energent

Tematska cjelina podnaslovljena 'Plin kao ekonomičan i ekološki energent' zapravo je bila posvećena rješenjima koja za primjenu plina nude vodeći svjetski proizvođači opreme. U prvom izlaganju, doajen primjene plina u Dalmaciji i ugledni zadarski projektant Jakov BAKIĆ, dipl. ing., ukratko je prikazao važnije do sada izvedene projekte primjene prirodnog i ukapljenog naftnog plina u Dalmaciji. Nakon toga, inteligentne plinske sustave za kućanstva i gospodarstva predstavio je Boris TOPLIČANEC, dipl. ing. iz Vaillant, dok je o mogućnostima primjene plina kao energenta za proizvodnju toplinske, rashladne i električne energije govorio Igor HARAMINA, ing. iz Viessmanna. Plinske dizalice topline kao cjelovito rješenje za klimatizaciju i pri tome odlično rješenje upravo za primjenu plina u Dalmaciji prikazao je Dominik JAKUS, dipl. ing. iz Panasonic, dok je gosp. Zvijezdan HRŠAK iz Jeremiasa predstavio tu tvrtku kao novog partnera za sustave dimnjaka u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na Dalmaciju, gdje će potreba

za zamjenom i sanacijom dimnjaka sa zamahom plinifikacije u godinama koje slijede postati sve veća.

Još jedna mogućnost za primjenu prirodnog plina bila je tema sljedećeg izlaganja, a to su kogeneracijski sustavi s gorivnim člancima na prirodni plin, o čemu je govorila Domina CIKATIĆ

ŠANIĆ, dipl. ing. s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, dok je u posljednjem izlaganju Ivo MILJENović, dipl. oec., iz tvrtke Dodir, predstavio bioplinska postrojenja kao komplementarno energetska rješenje sustavu prirodnog plina.

Plin je stigao u Dalmaciju

Predavanja drugoga dana Konferencije obuhvatila su samo jednu tematsku cjelinu, posvećenu izvedenim, ali i predviđenim radovima na plinifikaciji Dalmacije. Pri tome je najprije prikazan kraći film o pogonima tvrtke Maraska u Zadru, koja je prvi industrijski potrošač na području Dalmacije koji je priključen na mrežu prirodnog plina, čime su od rujna 2012. godine, kada su radovi dovršeni, ostvarene značajne financijske uštede i pozitivni učinci na okoliš. Potom su stručnjaci EVN Croatia Plina u nekoliko izlaganja prikazali najvažnije naglaske iz projekta plinifikacije Dalmacije. Tako je Nediljko BEŠLIĆ, dipl. ing. najprije pokazao što je sve do sada učinjeno u

Zadru (npr. 10 km plinske mreže koja je već sada 'pod plinom'), ali i najavio da se na proljeće 2014. godine očekuje početak primjene plina kod potrošača u Biogradu na Moru i Benkovcu. Na daljnje planove u projektu plinifikacije Dalmacije osvrnuo se Goran JURILJ, dipl. ing. i naglasio da su upravo započeli i radovi na gradnji plinske mreže u Šibensko-kninskoj županiji, odnosno na priključivanju Šibenika s jedne te Drniša i Knina s druge strane. Konačno, Joachim GASSER, dipl. ing. je u posljednjem izlaganju te tematske cjeline izdvojio neke probleme koji se u posljednjih nekoliko godina stalno pojavljuju pri izvođenju radova kao što su, npr. problemi u vezi s pravom služnosti pri prekopu prometnica, nesuglasice koje proizlaze iz različitog tumačenja zakona i propisa kod pojedinih djelatnika državnih i tijela lokalne samouprave i sl. Pri tome je naglasio kako bi se većina tih problema mogla riješiti s malo više dobre volje, ali i uz primjenu prakse uobičajene u europskim zemljama, primjerice u Austriji.

Zaključak

Kako golemi infrastrukturni projekt poput gradnje plinovoda do Splita ili kroz Istru ne bi još godinama bio smatran za 'promašenu investiciju', nužno je plin na području Dalmacije, Istre, Primorja, Gorskog kotara i Like učiniti atraktivnijim prije svega gospodarskim potrošačima i to kao energent za hlađenje i klimatizaciju ili pak za proizvodnju električne energije u kogeneracijskim i mikrokogeneracijskim postrojenjima.

Isto tako, valja nastaviti i s ambicioznim projektima poput povezivanja na plinske sustave susjednih zemalja i međunarodne projekte plinovoda kao što su Južni tok te Jadransko-jonski i Transjadranski plinovod, ali i gradnje terminala za prihvata ukapljenog prirodnog plina na hrvatskoj obali Jadranskog mora. Tek tada će velika ulaganja u gradnju plinske mreže po cijeloj Hrvatskoj dobiti svoj puni smisao.

Hvala

I ova Plinsku energetska konferenciju organizirala je tvrtka ENERGETIKA MARKETING, no kao što vrijedi za sve stručne skupove, to ne bi bilo moguće bez zalaganja i suradnje s više pojedinaca, tvrtki i ustanova. Pri tome se ove godine posebno ističu:

a) glavni organizacijski partneri:

- EVN Croatia Plin, Zagreb
 - Plinacro, Zagreb
- #### b) glavni suorganizatori i visoki pokrovitelji:
- Ministarstvo gospodarstva, Zagreb
 - Hrvatska energetska regulatorna agencija, Zagreb
 - Hrvatski operator tržišta energije, Zagreb
 - Podzemno skladište plina, Zagreb
 - Prvo plinarsko društvo, Vukovar
 - Splitsko-dalmatinska županija, Split
 - Grad Split, Split
 - Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, Split

c) suorganizatori:

- Dodir, Ičići
- Eccos Inženjering, Zagreb
- Elimp, Zagreb
- Henkel, Zagreb
- Jeremias, Dugo Selo
- Končar - Inženjering za energetiku i transport, Zagreb
- Macel plin, Zagreb
- Panasonic, Zagreb
- Plinotehnika, Čakovec
- Sladović, Zagreb
- TPK Orometal, Oroslavje
- Vaillant, Zagreb
- Viessmann, Zagreb

Hvala svima!

Opreмимо zajedno laboratorij Odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu!

Još od svojeg prvog broja časopis EGE na svojim stranicama i tvrtka ENERGETIKA MARKETING na svim svojim stručnim skupovima redovito promiču struku, posebice kada se radi o obrazovanju budućih stručnjaka.

Kako je istaknuto u jednom od izlaganja na Konferenciji, Odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu u svojem obrazovnom programu uključuje i specijalistički diplomski studij politehnike, koji obuhvaća i kolegij 'Plin i plinske instalacije'. Osnovni motiv uvrštavanja tog kolegija u nastavni program upravo je aktualna plinifikacija Dalmacije, što znači i potrebu za stručnim znanjima o plinu i plinskim instalacijama.

No, za kvalitetno prenošenje praktičnog znanja i iskustva nužan je laboratorij opremljen opremom u skladu s trenutačnim stanjem tehnike.

Upravo stoga vas sve, naše čitatelje, a posebice naše dugogodišnje poslovne partnere pozivamo da se uključite u donatorsku akciju za opremanje laboratorija. Takvom donacijom s jedne strane pomažete Odjelu i obrazovanju budućih

stručnjaka, a s druge ih odmah možete uvjeriti u kvalitetu i pouzdanost vaše opreme, kako bi oni jednoga dana bili i vaši poslovni partneri te u svojim projektima koristili upravo vaša rješenja.

Za sve informacije o akciji i opremi koja je potrebna, možete se obratiti izravno u našu Redakciju.

Naravno, o tijeku tijekom akcije izvještavat ćemo u narednim brojevima našeg časopisa i na našem portalu www.energetika-net.com, a očekujemo da će prvi rezultati biti predstavljeni već na 13. plinarskom forumu, 3. travnja 2014. godine u Zagrebu. ■

Kao što je uobičajeno, Konferencija je bila odlično mjesto za predstavljanje proizvoda i usluga vezanih za plinsku tehniku i gospodarstvo

Stručni izlet

'Kruna' ovogodišnje Plinske energetske konferencije bila je obilazak gradilišta na plinifikaciji Dugopolja, pri čemu su, uz prigodnu svečanost i nazočnost visokih predstavnika Splitsko-dalmatinske županije na čelu sa županom, Zlatkom ŽEVRNJOM, dipl. oec., službeno započeli radovi na izvođenju plinske mreže. Pri tome je čelnik EVN Croatia Plina također napomenuo da "Dalmacija napokon ima povoljan, pouzdan, siguran i ekološki prihvatljiv izvor energije", ali i da

tvrtka "s nestrpljenjem očekuje prve korisnike i nastavak gradnje plinovoda u Županiji".

Nakon toga, svi sudionici Konferencije imali su prigodu obići i 'zadnju točku' magistralnog plinovoda, mjerno-regulacijsku stanicu Split pokraj Dugopolja, odakle zapravo kreće plinifikacija Splitsko-dalmatinske županije, ali i odakle će, kada se steknu uvjeti i ishode sve potrebne dozvole, započeti gradnja magistralnog plinovoda dalje prema jugu Hrvatske.

Posjeta gradilištu u Dugopolju i svečano obilježavanje početka radova na plinifikaciji bili su 'kruna' ovogodišnje Konferencije...

... a običen je i obilježni MRS Split

